

## 3. Morele problemen in de gemeente (5:1 – 6:20)

### 3.0 Inleiding

In 5:1 lijkt er opeens een 'sprong' op te treden met het voorafgaande. Daar heeft Paulus immers het probleem van de partijenschappen aan de orde gesteld. Nu lijkt hij echter een heel ander probleem in de gemeente aan te pakken. Of beter gezegd: problemen (meervoud). Want in het gedeelte tot 6:20 worden drie zaken aan de orde gesteld:

- het tolereren van (sexuele) zonde in de gemeente (5:1-13)
- het hebben van rechtszaken tegen elkaar (6:1-11)
- waarschuwing tegen hoererij (6:12-20)

### 3.1 Het tolereren van (sexuele) zonde in de gemeente

Het verband met het voorafgaande (het probleem van de partijenschappen) is hier toch wel aanwezig. Er was immers sprake van opgeblazenheid (4:18). Sommigen hadden een wat verwaande houding gekregen door zich te beroemen op een bepaalde leider. Paulus komt hier op terug in de verzen 2 en 6 en laat zien dat hun 'trots zijn' wel zeer ten onrechte is omdat men een bepaalde zonde in de gemeente ongemoed laat.

Hier ligt ook een belangrijke les voor ons. Er is, m.i., niets op tegen om trots te zijn op je eigen gemeente. De vraag is echter wel: Hoe terecht is dat? Ook de gemeente te Sardes had de naam dat ze leefde, maar ze was dood (Opb. 3:2).

Om welke zonde ging het hier? Het was Paulus blijkbaar ter ore gekomen dat er iemand in de gemeente was die leefde met de vrouw van zijn vader. Het zal niet zijn eigen moeder geweest zijn want er staat: de vrouw van zijn vader. De vader zelf wordt hier niet aangesproken en behoorde dus blijkbaar niet tot de gemeente te Korinte evenals de vrouw. We weten zelfs niet of de vader nog leefde. Mogelijk was hij alweer gescheiden van deze vrouw. Het enige dat duidelijk is is dat de vrouw sexuele omgang had met de zoon van haar (gewezen) man. Dit was bij de heidenen verboden, maar ook was het een verbod uit het OT:

*Lev. 18:7 Gij zult de schaamte van uw vader, dat is de schaamte van uw moeder, niet ontbloten; het is uw moeder, gij zult haar schaamte niet ontbloten.*

*8 De schaamte van de vrouw van uw vader zult gij niet ontbloten; het is de schaamte van uw vader.*

Vers 8 is van toepassing op de situatie te Korinte. Wat hier bijzonder opvalt is dat de 'broeder' zelf niet eens hierop wordt aangesproken. De gemeente daarentegen wel. Over de 'broeder' wordt vonnis geveld, daarover dadelijk meer. De gemeente had tegen de broeder moeten optreden en hem uit de gemeente moeten verwijderen. Inplaats van bedroefd te zijn (5:2) waren ze opgeblazen en beroemden ze zich (5:6). Het is overigens niet geheel duidelijk of ze roemden ondanks de aanwezige zonde of juist door de aanwezige zonde omdat ze meenden dat deze situatie (onder het mom van de nieuwe vrijheid in Christus) juist roem verdiende. Dit laatste lijkt wat onwaarschijnlijk, maar voor een jonge gemeente te midden van een heidense en zedenloze wereld, is dit niet ondenkbaar. Goed onderwijs is in het bijzonder voor jonge gemeentes van groot belang. Elke bekering moet gevolgd worden door een proces van discipelschap, een levenslang proces!

Men kan zich afvragen waarom de normale procedure voor gemeentetucht, zoals beschreven in Matth. 18:15-17, hier niet gevolgd is. Paulus had gedurende anderhalf jaar het evangelie gepredikt te Korinte (Hand. 18:11). Bovendien was er al een eerdere brief geweest (5: 9) waarin Paulus al iets over hoererij gezegd had. Zou er in het onderwijs van Paulus of ook van Apollos aan deze gemeente niets over gezegd zijn? We komen hier op terug in 3.2. In ieder geval komt ons het vonnis van Paulus over deze 'broeder' wat streng over! Hij krijgt niet eens een waarschuwing van Paulus! Uit het vonnis van Paulus blijkt wel dat Paulus zijn uiteindelijke herstel op het oog had. Laten we eens gaan kijken naar het vonnis zelf.

## 3.2 Overleveren aan de satan

De tuchtmaatregel staat beschreven in de verzen 2 tot en met 5. Stond er nu alleen maar vers 2 dan hadden we niet zo'n moeite gehad met de tuchtmaatregel: de betrokkene wordt 'alleen maar' uit het midden van de gemeente verwijderd en dit stemt ook overeen met vers 13. Maar er is ook sprake van 'aan de satan overleveren tot verderf van zijn vlees' weliswaar met een positief doel maar toch... Het lijkt wel of dit verder gaat dan alleen maar het verwijderen uit de gemeente. Iets dergelijks treffen we ook aan in 1 Timoteüs 1:20 : *Tot hen behoren Hymeneus en Alexander, die ik aan de satan heb overgegeven , opdat hun het lasteren worde afgeleerd .*

De manier waarop het vonnis tot stand komt is eveneens opvallend. De gehele gemeente is er bij betrokken en niet in de laatste plaats de Heer Jezus zelf! Deze situatie doet ook denken aan wat er in Matth. 18:20 staat: *Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden.*

Dikwijls wordt deze tekst gebezigd bij bidstonden maar als we de context bestuderen dan zien we dat het hier ook om een situatie van gemeentetucht gaat. De broeder wordt eerst persoonlijk benaderd en vermaand. Als dat geen resultaat heeft worden er getuigen bij gehaald en als dat zelfs niet meer helpt wordt de gehele gemeente erin betrokken. Van 'privacy' is dan geen sprake meer en hierin verschilt de situatie van die in Korinte. Daar was de zonde al in de gehele gemeente bekend voordat de tuchtmaatregel kwam. De uiterste tuchtmaatregel in Matth. 18 is ook: verwijdering uit de gemeente. Dit komt overeen met: ...dan zij hij u als de heiden en de tollenaar. Die zijn immers 'buiten'. En 'buiten' zijn betekent niet alleen maar buiten de gemeente maar ook in de macht van de duisternis:

Kol. 1:13 *Hij heeft ons verlost uit de macht der duisternis en overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon zijner liefde,*

Je bent dus of in het Koninkrijk van God of in de macht van de duisternis. Wanneer men nu, als tuchtmaatregel, uit de gemeente wordt gezet dan betekent dit in feite overgave aan de macht van de duisternis. Het doel blijft echter: herstel. Dit is ook wat er in vers 5 staat van 1 Kor. 5:

*....opdat zijn geest behouden worde in de dag des Heren.....*

De vraag blijft wat hier het verderf van zijn vlees inhoudt. Betekent dit dat satan de gelegenheid krijgt om de persoon in kwestie letterlijk ziek te maken zodat de persoon zelfs mogelijk zou komen te overlijden? Persoonlijk zou ik dit niet willen uitsluiten! Als Gods bescherming wegvalt dan is zo iets denkbaar! Hiermee lijkt ook de situatie in 1 Kor. 11:30-32 te maken hebben. Gordon Fee [1] meent echter dat het hier vooral gaat om zijn 'vleselijke natuur' die hier verdorven wordt. Hiervoor behoeft hij niet noodzakelijkerwijs ziek te worden. Bovendien, als iemand door de tuchtiging sterft dan is er ook geen herstel meer mogelijk tenzij we aannemen dat zijn uiteindelijk herstel, in de zin van behoudenis bedoeld is.

In ieder geval is duidelijk dat het hier om een ernstige tuchtmaatregel gaat waarbij de gehele gemeente, inclusief Paulus zelf (naar de geest aanwezig) betrokken is. Mijns inziens is een dergelijke tuchtmaatregel wel een uiterste middel. Enerzijds is het nodig om de gemeente zuiver te houden (ik kom daar in de volgende paragraaf op terug). Anderzijds is het ook een uiterste poging om de betrokkene tot berouw te laten komen.

We komen nog even terug op het bijbelgedeelte van Matth. 18. Hierin staat ook de bekende tekst:

Matth. 18:18 *Voorwaar, Ik zeg u, al wat gij op aarde bindt, zal gebonden zijn in de hemel, en al wat gij op aarde ontbindt, zal ontbonden zijn in de hemel.*

In Matth. 16:19 staat een soortgelijke tekst. Dikwijls wordt binden gebruikt in de zin van: geestelijke machten binden. In Matth. 18 heeft het echter duidelijk te maken met het uitoefenen van gemeentetucht. Het binden lijkt dan te betekenen: iemand aan zijn zonde binden (dit gebeurt in 1 Kor. 5:5) en ontbinden: iemand, in de naam van de Heer, zijn zonden vergeven (vergelijk ook Joh. 20:23).

In de Rabbijnse geschriften had binden en ontbinden te maken met het uitvoeren van voorschriften. Daarom geloven veel commentatoren dat de sleutels in Matth. 16:19 betrekking hebben op de autoriteit binnen de gemeente van Christus. Zaken die gedaan worden in naam van de Heer en overeenkomstig

Zijn wil zijn hebben 'bindende' betekenis, God verleent daar Zijn autoriteit aan. Het uitoefenen van gemeentetucht is hier een bijzonder geval van.

### 3.3 Een weinig zuurdeeg maakt het gehele deeg zuur

De volgende perikoop begint met de weinig vleierende opmerking: Uw roem deugt niet. Over het verkeerde roemen van de Korintiërs hebben we al eerder gesproken. We kunnen ons trouwens afvragen: Wanneer deugt ons roemen eigenlijk wel? Paulus heeft al eerder het antwoord gegeven in 1:31: Wie roemt, roeme in de Here. Al het andere roemen, buiten God om, betekent niets. Bij de gemeente te Korinte stond het zelfs in schril contrast met de realiteit: Er werd geroemd terwijl er zonde in de gemeente was. Zonde in de gemeente, ook al is het slechts bij één gemeentelid, beïnvloedt uiteindelijk de gehele gemeente. Paulus gebruikt hier het beeld van het zuurdeeg.

Zuurdeeg is een stukje oud deeg wat men aan vers deeg toevoegt om het, als er brood van gebakken wordt, te doen rijzen. Het zuurdeeg doorzuurt, om het zo te zeggen, het verse deeg. In het NT wordt dit, in overdrachtelijke zin, zowel positief als negatief gebruikt. In positieve zin wordt het bijvoorbeeld gebruikt in Matth. 13:33:

*Nog een gelijkenis sprak Hij tot hen: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zuurdesem, welke een vrouw nam en in drie maten meel deed, totdat het geheel doorzuurd was.*

Hiermee wil de Heer Jezus uitdrukken dat het Koninkrijk der hemelen uiteindelijk een alles doortrekkende invloed zal hebben. In 1 Kor. 5 wordt het echter in negatieve zin gebruikt. Het zuurdeeg is hier het beeld van de (getolereerde) zonde die uiteindelijk de gehele gemeente zal aantasten. Het oude zuurdeeg moeten ze wegdoen, d.w.z. de zondaar moet uit de gemeente verwijderd worden. Daarna volgt een verwijzing naar het Pascha en het feest van de ongezuurde broden. Het één en ander verdient een nadere uitleg.

Het Pascha was het eerste van de zeven feesten die door God aan het volk Israël gegeven waren. Het werd gehouden op de veertiende dag van de eerste maand en voor Israël was het Pascha de herinnering aan het bloed van het geslachte paaslam dat hen beveiligde tegen het oordeel van God over alle eerstgeborenen van Egypte en over het vee. Ook herinnert het aan de verlossing uit de slavernij uit Egypte. Het vlees van het geslachte paaslam moest met ongezuurde broden en bittere kruiden gegeten worden (Ex. 12:8). Het feest van het Pascha duurde één dag en werd gevolgd door het zeven dagen durende feest van de ongezuurde broden (Ex. 12:15). Uit Lev. 23:6 blijkt duidelijk dat het om een apart feest ging dat natuurlijk wel verband hield met het Pascha. Wat is de betekenis hiervan voor de gelovigen in Christus? Paulus geeft het aan in vers 7: *Want ook ons paaslam is geslacht: Christus*

Door het offer van de Heer Jezus op Golgotha, doordat Hij Zijn bloed gaf voor onze zonden zijn we beveiligd tegen het oordeel van God over de zonden. Door dit offer zijn we ook bevrijd van de slavernij der zonde (evenals de Israëlieten uit de slavernij van Egypte). Dankzij het offer van de Heer Jezus zijn we nu ook ongezuurd, dat wil zeggen: vrijgemaakt van de zonde (Rom. 6:22). Dit betekent dat onze zonden vergeven zijn en dat de zonde geen macht meer over ons heeft (Rom. 6:6).

Het feest der ongezuurde broden is een beeld voor de heiliging in het NT. De gelovige wandelt nu in nieuwigheid van leven (Rom. 6:5) en eet nu, bij wijze van spreken, alleen nog ongezuurd brood. Het oude zuurdeeg van de zonde is, als het goed is, niet meer aanwezig. Natuurlijk kan de gelovige in Christus weer oud zuurdeeg gaan gebruiken, d.w.z. toegeven aan de begeerte der zonde (Rom. 6:12) en dit is helaas niet zeldzaam. Maar de normale conditie voor de gelovige is: ongezuurd zijn en blijven.

Het is ook opvallend dat het feest van het Pascha maar één dag duurde terwijl het feest van de ongezuurde broden zeven dagen duurde. Het lijkt erop dat God hiermee wil aangeven dat het eenmalig heilsfeit van Golgotha voor de gelovige gevolgd dient te worden door een levenslange periode van heiliging.

Merk op dat in de verzen 6,7 en 8 zowel ieder gemeentelid persoonlijk (gij zijt immers ongezuurd, dit

slaat op ieder gemeentelid afzonderlijk) als ook de gemeente als geheel wordt aangesproken (de gemeente moet het oude zuurdeeg weg doen).

In vers 8 valt ook het woord feestvieren op: *.....laten wij derhalve feestvieren.....*,

Wat voor feestvieren wordt hier bedoeld? Het lijkt erop dat Paulus voortborduurde op het feest van de ongezuurde broden, maar dan in de betekenis van het NT. Het woordje derhalve slaat terug op het voorafgaande: *...want ons paaslam...* Zoals het feest van het Pascha werd gevolgd door het feest van de ongezuurde broden, zo wordt het persoonlijk aanvaarden van het offer van de Heer Jezus gevolgd door een leven van heiliging. En dit is een vreugdevolle zaak! Niet de vreugde zoals de wereld die geeft maar wel de vreugde die de Heer geeft in het hart van de gelovige die serieus meewerkt aan het proces van zijn heiliging:

Psalm 97:11 *Het licht is voor de rechtvaardige gezaaid, en vreugde voor de oprechten van hart.*

Mogelijk heeft het feestvieren ook te maken met de tafel des Heren, maar een directe aanwijzing is daar m.i. niet voor. In ieder geval kunnen we pas feestvieren als het oude zuurdeeg weg is. Dit heeft zowel een toepassing voor de gemeente als geheel (doet wie niet deugt uit uw midden weg) als ook voor een ieder van ons persoonlijk. We zullen de vreugde des Heren niet 'proeven' als we zonde in ons leven laten bestaan.

Het is derhalve belangrijk om de tucht in de gemeente ernstig te nemen. Zonder deze tucht verslapt de gemeente en wordt de gemeente voor God langzamerhand onbruikbaar. Dit geldt ook voor de tucht op een heel persoonlijk niveau. Als we Gods correcties in ons leven, op welke manier die dan ook naar ons toe komen, niet aanvaarden dan gaan we geestelijk achteruit. We komen hierop later, in hoofdstuk 11, terug.

### 3.4 Niet of wel omgaan met de wereld?

In de volgende perikoop, 9-13, komt Paulus terug op een brief die hij eerder geschreven heeft. Daarin heeft hij geschreven dat de gemeenteleden niet moeten omgaan met hoereerders. Vers 10 lijkt dit weer tegen te spreken omdat hij hier lijkt te zeggen dat je hoereerders, geldgierigen, afgodendienaars en oplichters toch niet ontlopen kunt. Dan zou je uit de wereld moeten gaan.

Voor 'omgaan met' wordt hier echter het Griekse werkwoord *sunana'mignumi* gebruikt en dat betekent: met elkaar vermengen of omgang hebben met of intiem zijn met. Het heeft de betekenis van: in nauw contact staan met....Het spreekt vanzelf dat zoiets schadelijk is voor je geestelijk leven. De Heer Jezus at echter met tollenaars en zondaars (Matth. 9:11). Hij zal zich echter nooit met hun zonde ingelaten hebben.

Mogelijk was, door de vorige (ons niet bekende) brief onder de Korintiërs het misverstand ontstaan dat ze helemaal niet mochten omgaan met de mensen uit de wereld. Uiteraard had Paulus dat niet bedoeld en hij lijkt met vers 10 dit misverstand hier op te helderen.

Voor ons betekent dit dat we met mensen uit de wereld kunnen omgaan (hoe zullen we hen anders bereiken?) maar niet zodanig dat we deel krijgen aan hun zonden. Een bekend voorbeeld uit het OT is de vrome koning Josafat die zich op een gegeven moment 'verzwagerde' met de goddeloze koning Achab (2 Kron. 18:1).

Maar met een broeder die in zonde leeft moet je zelfs niet samen eten. Je zou hier kunnen denken aan het avondmaal maar ik neem aan dat Paulus hier ook de gewone maaltijden mee bedoelt. Maaltijden geven van intimiteit (in het bijzonder in de niet Westerse wereld) en elke vorm van intimiteit met een in zonde levende broeder moet vermeden worden. Waarom? Ik denk om twee redenen. De eerste is al genoemd, namelijk dat het gevaar bestaat dat men op de een of andere manier meegaat in de zonde van de ander. Misschien wel zoiets in de trant van: Het is toch zo'n aardige broeder (of zuster) zou het nu echt zo erg zijn? En de zonde wordt geleidelijk aan goedgepraat of nog erger men gaat er zelfs aan meedoen. De tweede reden is dat de zondigende broeder toch een bepaalde afwijzing moet 'voelen'. Anders zou hij het gevoel kunnen krijgen dat het misschien toch wel een beetje goed zit en hij komt niet tot echt berouw. De afwijzing moet niet zo

ver gaan dat men de betrokkene als een vijand ziet (2 Thess. 3:15).

Duidelijk is dat we alleen degenen moeten oordelen die 'binnen' zijn. Zij die buiten de gemeente staan zullen te Zijner tijd door God geoordeeld worden (tenzij ze zich bekeren). De vraag die nog zou kunnen opkomen is of het één en ander niet strijdig is met het onderwijs van de Heer Jezus in Matth. 7:1-5. Daar wordt het oordelen over een broeder nadrukkelijk verboden. Maar wat de Heer Jezus daar verbiedt is de negatief kritische houding ten opzichte van een broeder of zuster die altijd voortkomt uit een niet gereinigd leven. Het is duidelijk dat dit oordelen hier niet aan de orde is.

Doet, wie niet deugt, uit uw midden weg. Paulus citeert hier (min of meer) Deut. 19:19. Het is een uiterste en moeilijke tuchtmaatregel in een gemeente, maar wel een noodzakelijke om onze gemeentes gezond te houden.

### 3.5 Recht zoeken bij ongelovigen

We hebben zojuist gezien dat we alleen hebben te oordelen over degenen die 'binnen' zijn. Problemen binnen de gemeente moeten ook binnen de (universele) gemeente blijven en niet naar buiten gebracht worden. Dit laatste is in de gemeente te Korinte blijkbaar toch gebeurd en daarover gaat nu deze perikoop (6:1-6:11).

Blijkbaar is het Paulus ter ore gekomen dat er tussen twee gemeenteleden een rechtszaak loopt. Het lijkt erop dat er inderdaad sprake is van maar één zo'n rechtszaak omdat er in dit gedeelte zowel de onrechtpleger (vers 8) als de 'klager' (vers 7) wordt aangesproken, hierover later meer.

Het is duidelijk dat in deze perikoop de gehele gemeente wordt aangesproken. In feite had de gemeente het niet zover moeten laten komen dat er twee leden een rechtszaak met elkaar hebben waarbij wereldse rechters betrokken zijn (vers 5 en vers 6).

Men moet hierbij ook bedenken dat rechtszaken hier 'open' waren en gehouden werden op de markt voor de civiele rechters. Iedereen kon dus getuige zijn van zo'n rechtszitting en het behoeft weinig toelichting dat zoiets een slecht getuigenis is voor de gemeente van Christus!

Men kan tegenwerpen dat christenen ook maar mensen zijn die fouten maken. Maar dit is hier het punt niet. Christenen zouden in staat moeten zijn om hun onderlinge geschillen ook onderling op te lossen en niet via een wereldse rechtbank. Dit is recht zoeken bij de onrechtvaardigen (!) Daarmee wil Paulus niet zeggen dat de Romeinse rechters als zodanig onrechtvaardige rechters zijn. Ze zijn onrechtvaardig in bijbelse zin omdat ze niet gerechtvaardigd zijn door het geloof in Christus. Men moet dit ook zien in het verband met het volgende vers waar staat dat de heiligen de wereld zullen oordelen in tegenstelling tot de onrechtvaardigen die geoordeeld zullen worden.

Paulus reageert ook zeer verontwaardigd op deze zaak! Hij begint met het retorische...durft iemand uwer...met andere woorden: dat haal je toch niet in je hoofd. En dan komt het karakteristieke: Of weet gij niet...(dit komt zesmaal voor in hoofdstuk 6). Dan gaat Paulus over op het eschatologische perspectief. Christenen zullen te zijner tijd de wereld oordelen en zelfs over gevallen engelen oordelen. Hoeveel te meer zouden ze moeten kunnen oordelen over alledaagse dingen (vers 4).

We staan hier apart stil bij het eschatologische perspectief. Men kan zich afvragen waar dit in de Bijbel te vinden is. Eigenlijk op vele plaatsen. In het OT is dat i.h.b. het boek Daniël en in het NT het boek Openbaring. We halen hier een paar gedeeltes uit Daniël 7 aan:

*18 daarna zullen de heiligen des Allerhoogsten het koningschap ontvangen, en zij zullen het koningschap bezitten tot in eeuwigheid, ja, tot in eeuwigheid der eeuwigheden.*

*22 totdat de Oude van dagen kwam en recht verschaft werd aan de heiligen des Allerhoogsten en de tijd naderde, dat de heiligen het koningschap in bezit kregen.*

*27 En het koningschap, de macht en de grootheid der koninkrijken onder de ganse hemel zal gegeven worden aan het volk van de heiligen des Allerhoogsten: zijn koningschap is een eeuwig koningschap, en alle machten zullen het dienen en gehoorzamen.*

Hier wordt nergens het woord 'oordelen' gebruikt. In de Septuaginta echter (de Griekse vertaling van

het OT ) wordt bij Dan. 7:22 wel het woord 'oordelen' (Gr.: krino) gebruikt: ...het oordeel werd gegeven aan de heiligen van de Allerhoogste. De schrijvers van het NT maakten vaak gebruik van de Septuagint en Paulus zal dat hier ook gedaan hebben. In het NT komt het oordeel motief van de heiligen terug in Opb. 20:4: *En ik zag tronen, en zij zetten zich daarop, en het oordeel werd hun gegeven*

Hoe dan ook, oordelen hoort bij regeren [2] en de heiligen zullen deel hieraan deelhebben. Dit geldt ook voor het oordelen over engelen. Hierbij wordt aangenomen dat er gevallen engelen bedoeld worden. We kunnen echter nergens anders in de Bijbel teksten vinden over het oordelen van (gevallen) engelen door de heiligen.

Het eschatologisch perspectief is voor de gelovigen wel degelijk belangrijk. De meeste christenen hebben zoiets van: ik kom later in de hemel en dan zie ik wel. Waarschijnlijk wordt er onvoldoende beseft dat we ook een taak in de eeuwigheid hebben. Onze taak in de eeuwigheid hangt samen met de toewijding aan de zaak van Christus hier op aarde (zie bijv. Matth. 25:21).

Is er bij u dan geen enkel wijs man.....? Die worden er wel geacht te zijn in de gemeente van Christus. Zie bijv.:

*Kol. 3:16 Het woord van Christus wone rijkelijk in u, zodat gij in alle wijsheid elkander leert en terechtwijst*

Blijkbaar waren de Korintiërs nog teveel behept met wereldse wijsheid en kwam het gewoon niet in hen op om het geschil binnen de gemeente op te lossen. Behalve dat de gemeente als geheel aangesproken wordt, worden ook, in zekere zin, de broeders afzonderlijk aangesproken. De broeder die de rechtszaak heeft aangespannen wordt aangeraden zich liever tekort te doen dan naar de wereldse rechters te stappen (vers 8). Dat zich 'liever tekort te laten doen' vinden we meer bij Paulus. Zie bijv. 1 Thess. 5:15 en 1 Kor. 4:12 en 13. Het stemt ook overeen met het onderwijs van de Heer Jezus in de bergrede. Dit is overigens wat anders dan maar over zich te laten lopen. Men zie hiervoor de studie over de bergrede [3].

De broeder die het onrecht tegen de ander begaan heeft wordt in de verzen 8b. 9 en 10 gewaarschuwd! Onrechtvaardigen beërven het Koninkrijk Gods niet!

Deze waarschuwing verdient een aparte bespreking. De waarschuwing wordt immers gericht tot een broeder. Blijkbaar kunnen we door 'onrechtvaardigheid' toe te laten in ons leven onze erfenis verspelen. Anders is deze waarschuwing volkomen zinloos! Betekent dit ook dat je dan je behoudenis verliest? Er is ook een behouden worden, maar als door vuur heen (3:15). Dit onderwerp gaat het kader van deze studie te buiten. Hiervoor zijn men bijv. verwezen naar [4]. In ieder geval is duidelijk dat het toelaten van onrechtvaardigheid voor een rechtvaardige zeer schadelijk is. Natuurlijk is er vergeving, reiniging en herstel na berouw mogelijk, wie zou anders bestaan? Maar als de betrokkene niet tot berouw komt dan kan zich een proces van verharding inzetten dat in het ergste geval kan resulteren in afval (Hebr. 3:12-14).

Paulus eindigt positief. Hij spreekt, over de hoofden van de betrokken broeders heen, tot de gehele gemeente. De Korintiërs kregen bij hun bekering een 'afwas-beurt', een reiniging van zijn zonden. Daarna volgde rechtvaardiging (als gave) en de heiliging (het apart gezet worden in Christus voor God en het levenslange proces waarbij de vrucht van de Geest steeds meer zichtbaar wordt)). God heeft de redding bewerkt door Jezus Christus en door de Heilige Geest. De oproep aan de Korintiërs en ook aan ons is: Leef overeenkomstig het nieuwe leven dat je bij je bekering ontvangen hebt en laat af van onrechtvaardigheid!

### 3.5 Het gaan naar prostituees

In vers 12 gaat Paulus weer over op een ander onderwerp. Het verband met het voorafgaande is niet erg duidelijk. In het eerste gedeelte van hoofdstuk 6 ging het over een speciaal geval van seksuele immoraliteit, in het tweede gedeelte over rechtszaken tussen gelovigen onderling en nu in het laatste gedeelte gaat het weer over seksuele immoraliteit maar dan over het gaan naar prostituees. Paulus geeft nu echter een ferme theologische basis voor het verbod op hoererij.

Prostituees waren volop aanwezig in Korinte. De sexuele moraal was er laag en de priesteressen van Aphrodite stelden zich tegen betaling beschikbaar aan de mannen die daar behoefte aan hadden. De gemeente van Christus te Korinte was niet bij voorbaat immuun voor deze invloed temeer daar het vrijheidsdenken bij de Korintiërs hoog in het vaandel stond. Voor Paulus is dit eens te meer een reden om deze zaken aan de orde te stellen.

De kerngedachte van 12-20 is eenvoudig genoeg: Vliedt de hoererie (vers 18). Verder staan er in dit gedeelte een aantal exegetische moeilijkheden en is de gedachtegang van Paulus soms moeilijk te volgen.

Het gedeelte begint met een slogan die waarschijnlijk bij veel Korintiërs goed in de smaak viel: Alles is mij geoorloofd....Paulus haakt hier slim op in en geeft gelijk twee restricties aan. In de eerste plaats is het de vraag of het, behalve geoorloofd ook goed is en dan wel goed in de zin van goed voor een ander. Vergelijk ook 10:23 en 24. Verder is het ook maar de vraag of ik zelf geen slachtoffer wordt van mijn "alles is geoorloofd". Je kunt je ook laten knechten door je eigen begeerten zodat je een slaaf ervan wordt

Een andere slogan is blijkbaar vers 13a en de redenering van een aantal Korintiërs zal ongeveer als volgt verlopen zijn [5]:

"Omdat alles geoorloofd is en omdat het voedsel voor de maag is en de maag voor het voedsel (en God zal uiteindelijk beide teniet doen), en omdat alle lichamelijke begeerten op elkaar lijken, betekent dit ook dat het lichaam voor de sex is en de sex voor het lichaam (God zal uiteindelijk ook deze beide zaken teniet doen)".

Deze redenering kan voor ons wat merkwaardig overkomen maar voor de gemeente te Korinte in een heidense onreine omgeving zal deze redeneertrant wat minder vreemd zijn geweest en dit zou tot zeer onbijbelse situaties kunnen leiden in de gemeente. Paulus gaat deze redenering tegen via dezelfde constructie gevolgd door een tegenstelling:

"Het lichaam is voor de Here (en niet voor de hoererie) en de Here voor het lichaam" en dan **in tegenstelling** met het beweerde tenietdoen van de maag en het voedsel:

"Noch de Here, noch het lichaam worden uiteindelijk vernietigd. Integendeel, God heeft de Here opgewekt maar zal ook ons (lichaam) opwekken door Zijn kracht".

Paulus laat zien dat het lichaam wel degelijk belangrijk is (men moet bedenken dat het lichaam bij de Grieken toch al een ondergeschikte positie had t.o.v. de geest) omdat het voor de Here is en de Here voor het lichaam. Ook zal het lichaam te Zijner tijd worden opgewekt (zij het dan in een nieuwe vorm: het opstandingslichaam). Hierover later meer in 1 Kor.15.

Wat is de betekenis van: het lichaam is voor de Here en de Here voor het lichaam.?

Het eerste wordt verklaard in de verzen 19 en 20. Ons lichaam is een tempel van de Heilige Geest, we zijn niet van onszelf dus ook ons lichaam niet. De Here is voor het lichaam....hier kan moeilijk een bijzondere betekenis aan worden gegeven. Het lijkt meer een uitvloeisel te zijn van de vergelijking met het voedsel en de maag zonder een bepaalde diepere betekenis.

De zonde van hoererie voor een christen ligt vooral hierin dat hij, die zich aan de Here gehecht heeft en dus één geest met Hem is, deze eenheid a.h.w. verbreekt door zich nu aan de prostituee te hechten en zo het tot één vlees zijn met haar te ervaren. De legale eenheid wordt vervangen door een illegale eenheid met een prostituee. Zoiets is een ernstige zonde. Paulus roept hier dan ook op:

1 Kor. 6:18 *Vliedt de hoererie.*

Vlucht er van weg! Alleen het afwijzen is onvoldoende, ga het uit de weg. Voor de gemeente te Korinte zal dat, in hun heidense immorele maatschappij, niet gemakkelijk zijn geweest. De verleidingen lagen a.h.w. voor het oprapen! Is het in onze, tegenwoordige, maatschappij beter? Ik denk het niet. Niet weinig reclame-uitingen en niet weinig tijdschriften en tv-programma's nodigen op onderhuidse wijze maar vaak ook onverholen uit tot hoererie.

Vers 18 geeft weer exegetische moeilijkheden. Waarom gaat elke andere zonde (dan hoererij) die een mens doet buiten zijn eigen lichaam om? Je zou bijvoorbeeld vraatzucht toch ook zonde tegen je eigen lichaam kunnen noemen? Gordon Fee [6] noemt twee belangrijke verklaringen:

1. Het gaat weer om een slogan van de Korintiërs: Elke zonde die een mens doet gaat buiten het lichaam om. Het lichaam heeft, in deze visie, niets te doen met zonde. Integendeel zegt Paulus, er is één zonde, die heel specifiek tegen je eigen lichaam is namelijk: hoererij.

2. Geen enkele andere zonde is zo tegen je eigen lichaam gericht als hoererij. Immers het lichaam is voor de Here en bij hoererij komt het lichaam a.h.w. onder de beschikking van de prostituee (zie ook 1 Kor. 7:4).

Deze laatste verklaring verdient m.i. de voorkeur. Belangrijk voor ons praktische leven is evenwel de wetenschap dat we niet van ons zelf zijn en dat ons lichaam een tempel is van de Heilige Geest in ons woont. Ons lichaam is, evenals onze ziel en geest, gekocht en betaald en is te zijner tijd bestemd voor de opstanding. Wees zuinig op uw lichaam!

## Verwijzingen

1. *Gordon Fee, The First Epistle to the Corinthians, William B. Eerdmans Company, Grand Rapids, Michigan 1987, pag. 212.. Eenmaal buiten de gemeente zal hij dan het leven in de Geest gaan missen (mede door het blootgesteld zijn aan satanische aanvallen) en reiniging van zijn zonden zoeken en zo terugkeren naar de gemeente.*
2. *Derek Prince, Oordelen, Derek Prince Ministries, Nederland 1997, pag. 14*
3. [Bergrede](#) studie van Hans Dercksen, zie onder 2.4 'Zalig de zachtmoedigen'
4. *De Hebreeën-brief, studie van Hans Dercksen, zie onder 3.7 'Eens behouden, altijd behouden?'*
5. *Gordon Fee, The First Epistle to the Corinthians, William B. Eerdmans Company, Grand Rapids, Michigan 1987, pag. 255*
6. *Ibid., pag. 261, 262*